

Termelékenyebb munkával, anyagtakarékossággal

Olcsóbbá teszik az építkezést a szegedi építőmunkások

A Csongrád megyei Építőipari Vállalat végzi Szegeden és a megyében a legnagyobb építkezéseket. Sok millió forintot beruházásokat valósít meg, melyek során új bérházakat, üzemépületeket és intézményeket emel. Nép-gazdaságunk számára nagyon fontos, hogy ezeket az óriási összegeket gazdaságosan használják fel építőköltségeik, takarékosan bánjanak az anyagokkal, olcsóbbá tegyék az építkezéseket.

A Csongrád megyei Építőipari Vállalat vezetői és dolgozói is ezen fáradoznak, s nem eredménytelenül, mint ahogyan azt az elmúlt

negyedévi és a féléves értékelések

bizonyítják. Így például a betervezett 97,6 százalékos költséggel szemben a teljes ráfordítások csak 94,3 százalékot tettek ki. Az eredmény annál is értékesebb, mert ha részleteiben nézzük, hogy miképpen csökkentették az önköltséget, szívós munkára bukkannak. Jelentősen javult többek között a munkaidő kihasználása. A második negyedévben ez már 87,7 százalékos volt, a korábbi 82 százalékkal szemben. Figyelemreméltó a termelékenység növekedése is. Az egy munkásra tervezett havi 16 995 forint termelési értékkel szemben az eredmény átlagosan 17 193 forint volt az épület- és szerelési munkáknál, a segédiparban pedig még jobban, csaknem kétszeres forinttal túlteljesítették az egy főre eső termelést. Az első negyedévben 101,2, az utóbbiban 117 százalékos volt a teljesítés.

Már ez a néhány adat is mutatja, hogy a vállalat

jól gazdálkodik.

Méginkább kitűnik ez abból, hogy például az elmúlt negyedévben annak ellenére 100,1 százalékos teljesítést ért el globálisan a tervet, hogy a munkáltszám a tervezettnél csak 97,4 százaléka volt. Az első fél évben jelentős rezi-megtakarítás adódott abból, hogy ez idő alatt nagyobb tervet viszonylag kisebb létszámmal oldottak meg sikeresen.

Nagyobb termelékenység, kevesebb költség jellemzi tehát a vállalat elmúlt féléves munkáját. A költségek csökkentése sok tényezőtől adódott. Ezek közé tartozik az új munkási tervszerűbb megszervezése, bérmegegyeztetések az alaposabb munkaügyi ellenőrzések segítségével és több műszaki intézkedés, bevált anyagtakarékossági módszer. A vállalatnál például felülvizsgálják a tervező irodáktól kapott műszaki terveket abból a szempontból, hogy nem tudnának-e az eredeti megoldással szemben

gazdaságosabb, olcsóbb szerkezeteket

alkalmazni. Így például a Szemklinikai építésénél az eredeti kútalapozás helyett az olcsóbb sávalapozást ja-

Tizenegy küldöttet választottak a szegedi élelmiszeripari újtók

Csütörtökön Szegeden is befejeződtek az élelmiszer-üzemekben tartott újtói tanácskozások, amelyeket az újtómegbeszélés tízéves évfordulója alkalmából tartottak. Ezeken az üzemi tanácskozásokon részt vettek a szakszervezet területi bizottsága mellett működő műszaki tanács tagjai. Az újtók itt választották meg üzemek küldöttjeit az országos újtói tanácskozásra. Csongrád megyéből a helyi ipari vállalatok három, a minisztériumi vállalatok nyolc küldöttet választottak. Tehát a megye élelmiszeripari újtóit 11-en képviselik majd az őszi országos újtói tanácskozáson.

vasolták, amit a kivitelezetők el is fogadott. Egyedül ezzel a javasolt módszerrel százezer forintot takarítanak majd meg, mire az építkezés elkészül. Hasonló eredményeket hoz a vállalatnak az újfajta és olcsóbb kötött elemek beépítése a földmunkákhoz alkalmazott, előregyártott vasbetongerendák közé, s általában a faanyagfelhasználás csökkentése. A betonozásoknál pontosabb cementadagolást valósítottak meg, más munkahelyeken a közelebbi anyagátvitel biztosításával csökkentették a belső anyagmozgatást. A gépek és szállítóeszközök tervszerűbb karbantartásával elérték az állásidő jelentős csökkentését. Mindez, mind pedig a saját szerszámhasználat bevezetése újabb összegek megtakarítását jelentette. Régebben gyakran kallódtak el építési anyagok és szerszámok is. Most ez ellen is eredménye-

A cserepessori kislakások lakói kérik problémáik elintézését

Műszaki hiányosságok a Cserepes soron folyó munkáknál

Vincze Antal, a városi tanács v. b. elnökhelyettese tanácsadó-beszámolót tartott a cserepessori kislakásoknál. A beszámoló után a Cserepes sor igen szép számban megjelent lakói több aktuális problémájukat vetették fel. A felszólalók elismeréssel adóztak, hogy különösen a harmadik kerületi tanács az utóbbi években nagy gondot fordít a településre, azonban az elvégzett munkáknál számos hiányosság mutatkozik. Felvetették, hogy a kislakásoknál a három-négy évvel ezelőtt elkészült kerítés kivitelezése nem volt megfelelő és emiatt a kerítés már több helyütt romlik. A Cserepes soron most készítenek az aszfalt-

sen léptek fel. Harmicnégytagú

ellenőrzési csoportot

szervezték a vállalatnál, melynek tagjai társadalmi munkában ellenőrzik munkaidő után az építkezéseket, nincs-e valahol örízetlenül hagyott, vagy romlásnak kitett drága építkezési anyag. Ilyen módszerek segítik a vállalatot, hogy jelentős eredményeket érjen el az önköltségek csökkentésében, a takarékoskodásban. Mások is hozzásegítenek azonban ezek a módszerek: növekedik a vállalat nyeresége, nagyobb részesedés jut a dolgozóknak. Már az első fél évben is biztatóak ezek az adatok, pedig még az első negyedévben veszteségesre tervezték a vállalatot, az építkezéseket gátló időjárás miatt. Az első hat hónap ezzel szemben máris jelentős, 927 ezer forint összegű nyereséggel zárult.

járdákat. Több lakó kifogásolta, hogy a kislakások előtt úgy megemelték a járdaszintet, hogy most a cserepessori kislakások egész területén esőben felgyülemelő víznek nincs lefolyása és az a házakat árasztja el. Kérték, hogy az úgynevezett »Hosszúházak« és a hátsó sorban levő lakásoknál járdát készítsenek, mert ott a legnagyobb a sár esőzés idején. A »Hosszúházak« lakói azonban kívülről kérték, hogy számukra fáskamrát is biztosítsanak.

A felvetett problémákat a városi és a harmadik kerületi tanács megvizsgálja és a lehetőségekhez képest orvosolja.

Jegelik a rizst a szegedi kutatók a kísérleti parcellákban

Érdekes mikroklímái vizsgálatokat folytat a Szegedi Tudományegyetem Eghajlati Intézete Wagner Richard prof. irányításával. Algyőn túl, a Tisza közelében lévő kísérleti rizztelep bejáratánál felírás fogadja az érkezőt: »Tudomány a szocializmusért«. Nagy sátrakkban laknak a kutatók, s a technikai dolgozók. A vízzel telt kísérleti parcellák mellé autó kanyarodik: a Szegedi Tudományegyetem gépkocsija. Jeget hozott. Serény kezek — hogy ne olvadjon hiába — máris kosarakban hordják a jegtáblákat a zöld, kalászába szökkenő rizsok közé.

— Jegelik a rizst?

— Igen — válaszolja a fiatal, szemüveges és nagyon lelkes Horváth Imre kutató tanársegéd. — Tudatosan »elrontjuk« a termést. Még 1956-ban ugyanis a rizs mikroklímái vizsgálata során Wagner professzor azt tapasztalta, hogy természetes viszonyok között, hirtelen, tartós lehülés következtében a rizsben sajtóságos mikroklíma alakul ki. A víz — amely elengedhetetlenül szükséges a rizs termesztéséhez — hőfoka leesik, ennek hatására a talaj hő-

mérséklete is lecsökken. Ugy látszott, hogy ez a lehülés a rizs betegségének — az úgynevezett bruzonának, amely rengeteg kárt okoz, teljesen tönkre is teheti a termést — egyik fontos előidézője. Vajon mi váltja ki ezt a betegséget? — ennek megállapítása a kísérlet célja. A jéggel való rendszeres lehütés elméleti hipotézise alapján Wagner professzor az elmúlt esztendőben kezdte meg. Az eddigi szövevény kimutatások azt igazolták, hogy a hűlés hatására a rizs betegsége nagyobb mérvű volt. Most tovább folytatjuk a kísérleteket. Természetesen nemcsak a jegelést, hanem számos más föld alatti és föld feletti mikroklímái méréseket végzünk a nyár folyamán.

Különböző műszerek, állványok, gumiszinórok keresztül-kasul szelik a kísérleti parcellákat. Ejjel-nappal felváltva folyik a kutató munka: mindezt azért teszik a szegedi kutatók, hogy a magyar rizs termesztését tudományos kísérleti munkájukkal elősegítsék.

M. T.

(Markovits felv.)

Folyik a »jegelés« az egyik rizstáblán

Bíráljuk életünk és munkánk fogyatékoságait

Kedves, régi ismerősünk, Zengei bácsi, a Szegedi Kenderfonógyár egykori munkásának, most főművezetőjének szavai jutnak eszünkbe, amikor a pros és kontra vélemények között arra kell felelni, hogy miért szükséges a bírálat. O a küzdelmes, gazdag munkáért bölcsességével egyszerűen így állapította meg:

— *Azért nélkülözhetetlen a kritika, hogy megszabaduljunk mindattól, ami hiába a munkánkban, ami vadhajtás bennünk emberekben, s azért is, hogy nagyobb léphessünk előre.*

A segítőszándékú kritika nem hoz idegességet, nyugtalanságot, hiszen a kicsendülő jószándékból a megbírált személy előtt érthetővé válik, hogy érdekében is tették szavát fogyatékoságait. A munkáshatalomtól idegen, a kapitalizmusból örökölt intrika, a vádaskodás X-ről, vagy Y-ről, a háttérben suttogás azonban nyugtalanságot hoz, keseríti az életet. Nem is tűrhetjük meg és pusztítsuk, mint jó kertész a gyomvirágokat. Vigyázzunk azonban, nehogy a jogos, segítőszándékú, bátorhangú bírálatot itt, vagy ott visszajárja fordítsák és intrikának kiáltásák ki.

Az emberek egy része már természetes jogának tartja, hogy elterjedt kritikai megjegyzésekkel szembe fordítsa a valóságot, hogy megmondhatja mi nem tetszik neki, miként volna helyesebb stb. A természetes jog azonban korábban, az 1950-et követő néhány évben szavakban volt csak jónéhány helyen, a mindennapokból kivészett, mert a bírálót valamilyen ürüggyel és okos körültekintéssel visszakozra kényszerítették, vagy megkeserülték, hogy szólni mert. Az ilyesmi bár napjainkra egyáltalán nem jellemző, még most is előbukkan. Akad még — ha egyre ritkábban is — olyan eset,

hogy a jogos kifogásokat hangoztatót enyhén szólva, elmarasztalják, vagy egy bizonyos idő múltával »alkalmatlanná« mondják munkaköre betöltésére. Ilyenkor szokták mondani a gyengébb szívűek, a félnébb természetűek, hogy ne szólj szám, nem fáj fejem.

Előfordul, hogy kisebb-nagyobb beosztásban lévő emberek még nem restelik kimondani, ha valaki segítőszándékból bírál: »Ez nem tartozik magára, nem érdekel a véleményem«. Az ilyen emberek ugyan kiveszében vannak, de azért nem árt megmondani: a dolgozó emberek bármikinek megmondhatják véleményüket, észrevételüket, s ezt kötelesség meghallgatni! Hallottunk olyan véleményeket is, hogy az államigazgatás munkájában található vizsgálatok bírálatát ellenforradalmi cselekedet. Ez nem igaz és neveléses is.

Gyárban, hivatalban és földelken, életünk minden területén *joguk a dolgozóknak, hogy szavukat hallassák.* Demokratizmusunk — amelyet rendszeresen fejlesztünk — erre a feltételre egyúttal alkotmányunkba foglalt jogot is ad. A dolgozó emberek közül sokan élnek ezzel a joggal és mutatja ezt az is, hogy segítő szándékból több kritikai észrevételt, bejelentést tesznek a népi ellenőrző bizottságoknak. A bejelentések sok közérdekű kérdéssel foglalkoznak és az a jellemzőjük, hogy a különböző dolgok helyesebb intézéséért szállnak síkra. A köz ügyei iránti nagy érdeklődést mutatja többek között a szerkesztőségünkhez küldött tartalmas levelek sokasága is.

A vezetőknél kisebb és nagyobb posztokon egyaránt az is a dolguk, hogy *segítsék felszínre hozni az emberek kezdeményező készségét, amely legtöbbször kritikát tartalmaz.* A termelés javítására tett indítvány elveti a régit és helyébe újat hoz. A munka, a termelés ilyen formájú segítése akkor tömeges és nagyméretű az üzemből, vállalatból, termelőszövetkezetben és másutt, ha az elhangzott javaslatokat és észrevételeket komolyan veszik az illetékesek, s cselekedetekkel párosítják. Az újításokkal a munkás és a műszaki dolgozó újat teremtnak annak nyomán, hogy kritikailag szemlélte egy termelési folyamatot. *Ha egy munkás új és jobb módszerrel kezd dolgozni, akkor ebben saját munkájának önbírálatát is benne van.* A Szegedi Szőrme- és Bőrruhakereskedő Vállalatnál például a dolgozók javaslatára összeállított takarékosági terv valóra váltásával eddig már 810 ezer forintot takarítottak meg — éppen a természetes kritikai vizsgálata következtében.

Sajnos, nem volna nehéz azonban különböző példákat találni arra, hogy helyeselt és örömmel fogadott újítások, takarékoságra tett javaslatok stb. a kezdeti nekilendülés után csupán irattá változtak és hasznosítás nélkül ott hevernek az íróasztalok fiókaiban.

Morvay Sándor

Egységesen fizetik majd a mezőri járulékot Szeged kerületében

Eddig a szegedi három kerületben lakó gazdák minden kerületben más összegű mezőri járulékot fizettek. Az első kerületben 1,— forint, a II. kerületben 2,— forint, a harmadik kerületben pedig 50 fillér volt a mezőri járuléka a földterület minden aranykoronája után. Ez az aránytalanság elsősorban a második kerületben lakó gazdák részéről adott sok panaszra okot. A helyzetet javítására fokozta, hogy a kivetés aszerint történik, hogy a föld tulajdonosa melyik kerületben lakik, nem pedig hogy a földhol fekszik. Ezért előfordult,

Előfordul természetesen az is, hogy az észrevételt tevőnek, a bírálónak — bár a jószándék vezette — nincs igazsága. Ilyenkor mondjuk meg ezt szépen, határozottan és semmiesetre sem halgassuk el. Az Ujszegedi Kender-Lenszövöböl az egyik pártmunkástól hallottuk, hogy X dolgozó bírálatát a jószándék mellett sem volt indokolt, megálapításai tévesek voltak. Ezt — mint mondotta a pártmunkás — nem hozta tudomására a bírálónak, nehogy az a látszat adódjék: »visszaveri a kritikát«. Ez a hibás szemlélet nem követhető és nem helyeselhető. Az ilyesmi is elősegíti, hogy elvtelen intrika, a bírálatot való felelőtlenül visszavétel alakuljon ki.

Akadnak olyan emberek, akik a kötelező tárgyalgosságot mellőzve, tények nélkül a látszatra, a hallottamra, vagy pusztán »megérzésükre« adva gyakorolnak »bírálatot«. Ezek az emberek elvakukságukban munkásokkal, vezetőikkel szemben intrikálnak stb., közben azt mondják, s azzal takaróznak, hogy joguk van bírálni, senki nem gátolhatja meg őket abban, hogy véleményüket nyilvánítsanak. Csakugyan jog a bírálat, és a különböző kérdésekbe való bátor beleszólás, véleménynyilvánítás. *De nem jog és nem is engedhető meg az intrika, a vádaskodás, a bírálatot való felelőtlen, visszavétel.*

Az újság is tesz kritikai megjegyzéseket az üzemek, intézmények stb. munkájáról és személyeket is bírál azzal a céllal, hogy hozzájáruljon életünk fogyatékoságainak előzéséhez. Előfordul ilyenkor, hogy a megbírált üzem, vagy intézmény vezetői nem veszik, vagy nem akarják észrevenni a segítő szándékot, viszolyognak a jogos kritikától. Előfordulnak azonban más esetek is. Ha az újság személyek munkáját bírálja, akkor mindjárt és az esetek többségében láb-rakap az intrika, suttogás arról, hogy a megbírált leváltják beosztásából. Nyilvánvaló, hogy a bírálat nem jelent leváltást, csupán azt, hogy valamilyen hibát ki kell javítani. Leváltásra — a bírálatok és feltárt fogyatékoságok nyomán is — akkor kerül sor, ha az illető alkalmatlan munkakörére, vagy olyan természetű hibát követett el, amely felmentését indokolja.

A kritikával kapcsolatos kérdéseknek csupán néhány vonatkozásáról írunk. Szocialista építésünk és életünk a leírtaknál jóval szerteágzóbban indokolja a segítő bírálat, kezdeményezés szükségességét, ugyanakkor a hadakozást a kritika köntösből fellépő rosszindulatú, vagy ellenséges megnyilvánulásokkal szemben. Ne legyünk restek, és gazdag életünk minden területén alakítsuk ki a fokozottabb és segítő kritikai szemléletet, hogy ezzel is segítsük munkánkat.